

CORUÑA
> PRÓXIMA

TECENDO LITORAL

Investigación e diálogo
sobre o futuro da Coruña
e os seus peiraos.

Foro Cidadán

27 e 28 Abril
Palexco

QUE É O FORO CIDADÁN TECENDO LITORAL?

O Foro Tecendo Litoral é un momento de encontro e conversa da cidade, onde coñecer mellor o noso litoral e as oportunidades que presentan para A Coruña os terreos do porto interior

Celébrase o venres 27 e sábado 28 de abril en Palexco.

Os seus obxectivos son:

Compartir o proceso da investigación e as principais conclusións, dun xeito claro e transparente para toda a cidadanía.

Afondar no coñecemento da realidade do bordo litoral, facendo fincapé naqueles temas que poden ser de especial relevancia para a transformación dos terreos portuarios.

Amosar como outras cidades emprenderon os seus procesos de transformación portuaria e ver referentes inspiradores para o futuro da Coruña,

Debater sobre as cuestións clave deste proceso e enriquecer a proposta coa mirada cidadá.

Por isto, o Foro combina conferencias e mesas redondas de especialistas con dinámicas de indagación colectiva nas que todas as persoas poden participar activamente.

Día 1, venres 27/04

9:30 Acollida e xestión de inscricións

O FUTURO DO LITORAL A DEBATE.

10:00 Apertura institucional

10:30 Presentación do Foro Cidadán.
A Coruña e o porto, contexto recente,
momento actual.

CONSUELO BAUTISTA, xornalista.

11:00 A investigación: compartindo
o proceso e as primeiras conclusións.

XULIO FERREIRO, alcalde da Coruña.

SEBASTIÀ JORNET e MARÍA RÍOS, do equi-
po de investigación de Tecendo Litoral.

12:00 Pausa café

UNHA CIDADE CON MEMORIA: TECENDO FUTURO DESDE O PASADO.

12:30 A Coruña e o mar: identidade
e vontade. Entrevista aberta con:

ANA ISABEL FILGUEIRAS, arqueóloga
e historiadora.

XURXO SOUTO, músico e divulgador.

Presenta e modera ANTÓN LUACES,
xornalista.

13:30 Mapeo colectivo das memorias
do porto.

14:00 Pausa xantar

A TRANSFORMACIÓN DOS PEI- RAOS COMO OPORTUNIDADE. BASES PARA A REFLEXIÓN.

16:00 Unha oportunidade para o territorio

Presenta e modera XIAO VARELA, concellei-
ro de Rexeneración Urbana e Dereito
á Vivenda, Concello da Coruña.

*Integración ambiental: unha mirada social
e ambiental.*

ADINA DUMITRU, psicóloga ambiental,
Universidade da Coruña.

*Como e cando transformar os terreos
portuarios: reflexións desde o urbanismo
adaptativo.*

JORGE ARÉVALO, arquitecto de Paisaxe
Transversal, Bilbao.

Repensando a mobilidade metropolitana.

CARLOS NÁRDIZ, enxeñeiro de Camiños,
Canais e Portos, Universidade da Coruña.

17:30 Pausa café

18:00 Unha oportunidade para a econo-
mía: o mar como motor económico
da Coruña.

Presentado e moderado por XOÁN CARMO-
NA, economista e membro de GESPIIC, USC

*Usos que permanecen: un sector pesqueiro
con futuro para A Coruña.*

TORCUATO TEIXEIRA, vicepresidente
da Lonxa da Coruña.

*Novos usos: explorando referentes en inves-
tigación aplicada e emprendemento.*

Centro Tecnolóxico AZTI (País Vasco)

Emprendemar (Galicia)

19:30 Peche da xornada

Día 2, sábado 28/04

SOBRE A EVOLUCIÓN E TRANSFORMACIÓNS DOS PORTOS. EXPERIENCIAS A DEBATE, PROCESOS COMO REFERENTES.

10:00 **Introdución: unha mirada poliédrica para a xestión do territorio litoral da Coruña. Presentación das catro experiencias a debate.**

CARLOS LLOP, co-director da investigación Tecendo Litoral, e JOSÉ GONZÁLEZ-CEBRIÁN TELLO, Escola Técnica Superior de Arquitectura, UDC.

Observar e diagnosticar a evolución dun porto desde unha perspectiva ecosocial. O porto de Maó como laboratorio.

TONI VIDAL, La Mar d'arquitectes (Mallorca)

O porto ría. Unha evolución do porto productivo e transformacións urbanas como panca de cambio. O caso de Bilbao.

IBON ARESO, ex-alcalde de Bilbao.

Un porto urbano nun litoral metropolitano. O caso de Barcelona. Cambios de rumbo e estratexia social para unha renovación do pacto porto cidade.

JOSEP BOHIGAS, Axencia Desenvolvemento Urbano Barcelona Rexional.

Portos en rede. A litoralidade como condición portuaria. O caso do litoral Pornichet <> Saint Nazaire.

STÉPHANE BOIS, Polo de Desenvolvemento Nantes Saint Nazaire, e SAMUEL SORIANO, Axencia de urbanismo de Saint Nazaire.

12:00 **Pausa café**

UNHA REVISIÓN ÁS POSIBILIDADES DE XESTIÓN DOS TERREOS

12:30 **Titularidade e xestión dos terreos portuarios.**

As cidades portuarias no marco da ordenación do litoral.

JAVIER SANZ LARRUGA, Observatorio do Litoral.

Camiñando cara a xestión conxunta. O caso de Valencia.

RAMÓN MARRADES, director estratéxico do Consorcio Valencia 2007.

14:00 **Pausa xantar**

A VOZ CIDADÁ: QUE QUEREMOS PARA OS TERREOS PORTUARIOS

16:00 **Espazo de traballo conxunto**

18:00 **Posta en común**

18:30 **Peche do Foro e celebración**

O FUTURO DO LITORAL A DEBATE.

Venres 27/04, 10.00h-12.00h

Neste primeiro bloque preséntase o Foro, a través da apertura institucional e da intervención de Consuelo Bautista, quen guía o evento, e fai unha contextualización do momento actual na relación da cidade co porto. Representantes do goberno municipal e do equipo da investigación presentan a continuación o proceso de Tecendo Litoral e as principais conclusións desta fase.

UNHA CIDADE CON MEMORIA: TECENDO FUTURO DENDE O PA- SADO.

Venres 27/04, 12:30 - 14:00

Pescudar na memoria dunha cidade que naceu e medrou en conexión directa co océano é o primeiro paso para artellar un futuro que aproveita, coída e innova cos seus recursos. Por que a transformación

dos peiraos é unha oportunidade para a identidade e a cohesión social, que elementos do patrimonio material e inmaterial teñen que ter sidos en conta, e moitas outras cuestións serán abordadas na entrevista aberta a Xurxo Souto e Ana Isabel Filgueiras. Posteriormente, nunha dinámica colectiva recolleranse as memorias do porto.

SOBRE A EVOLUCIÓN E TRANSFORMACIÓNS DOS PORTOS. EXPE- RIENCIAS A DEBATE, PROCESOS COMO RE- FERENTES.

Sábado 28/04, 10.00h-12.30h

A Coruña non é a primeira cidade que acomete transformacións nos seus peiraos; a análise de experiencias doutros lugares pode ser inspiradora para enfrontar o reto que supón e a oportunidade que presenta. Bilbao, Maó, Saint Nazaire e Barcelona expóñennos nesta mesa redonda a información máis relevante dos seus procesos. Con posterior coloquio entre elas e co público.

UNHA REVISIÓN ÁS POSIBILIDADES DE XESTIÓN DOS TERREOS.

Sábado 28/04, 12.30h-14.00h

Falar do futuro dos peiraos é falar tamén das posibilidades de xestión e titularidade dos terreos. A través desta mesa redonda coñeceremos mellor o marco xurídico que os rexe, a situación actual, e un exemplo de xestión conxunta que se está a traballar en Valencia. Con posterior debate co público.

A VOZ CIDADÁ: QUE QUEREMOS PARA OS TERREOS PORTUA- RIOS?

Sábado 28/04, 16.00h-18.30h

Que criterios teñen que definir o futuro dos peiraos? Que necesidades ten a cidade e que oportunidades presenta a transformación do porto? Que alianzas e sinerxías se poden establecer co que xa está pasando na Coruña? Ábrese un espazo de conversa cidadá en pequenos grupos para enriquecer, debater e avalar as conclusións presentadas ao longo do Foro. Todas as miradas suman, todos os fíos son necesarios para tecer litoral. Os resultados da conversa serán postos en común e traballados para incorporar no informe final do proceso.

As persoas que imparten as distintas conferencias ou mesas redondas combinan perfís que van desde o xornalismo, a historia, a economía, o urbanismo, ou a lexislación, co obxectivo de devolver unha mirada rica e poliédrica sobre o litoral da Coruña e o futuro dos seus peiraos. Mesturan o coñecemento da cidade e a súa área metropolitana, co doutras experiencias ou lugares do mundo que poden ser un referente para o momento actual.

CONSUELO BAUTISTA

Xornalista, Radio Coruña.

Xefa de Informativos de Radio Coruña Cadena SER desde 1993 até a actualidade. Durante estes anos consolidou Radio Coruña como a emisora máis escoitada de Galicia. Foi correspondente da Axencia EFE na Coruña. Actualmente, codirixe o curso de Posgrao sobre Radio e Información e a Cátedra de Radio Coruña Cadena SER na UDC. Recibiu o Premio Ondas no 2003 pola cobertura do Prestige.

ANA ISABEL FILGUEIRAS

Arqueóloga e historiadora, UV.

Exerce como arqueóloga da Oficina de Rehabilitación do Casco Histórico de Noia desde o ano 2001, emprendendo tarefas de coordinación e dirección de proxectos que inciden na recuperación e reintegración cultural do Patrimonio. Traballa desde a perspectiva da cooperación interdisciplinar, apostando pola divulgación dos saberes tradicionais e a mitoloxía. É autora, entre outras, das publicacións «O Val de Elviña, A Identidade Cultural na Memoria» e «Saberes e Valores do Territorio. O discurso da

Água. Reintegración Urbana do Patrimonio Cultural da Ribeira do Río Traba, Noia». Actualmente vén de rematar un estudo sobre os muíños de vento da Coruña.

XURXO SOUTO

Escritor e músico, A Coruña.

Licenciado en filoloxía clásica, foi a través do programa radiofónico A Tropa da Tralla (Radio Coruña), que dirixiu entre os anos 1995/2005, onde descubriu e divulgou moitos aspectos da cultura popular da cidade até o momento pouco tratados nos medios.

Estes contidos son argumento dos seus libros *Contos da Coruña* e *Contos do Mar de Irlanda*, nos que presta atención especial a cuestións vinculadas coa memoria e o mar como a talasonimia.

ANTÓN LUACES

Xornalista

Xornalista de profesión, foi director territorial da Radiocadena Española e Radio Nacional de España en Galicia, así como xefe de informativos. Colaborador en varios xornais e revistas de Galicia, e director e presentador dos programas nacionais *Costa Norte*, *Campo y mar*, *Mar dentro* e *Españoles en la mar*, este último de emisión mundial. Colaborador de *La Opinión* na sección de mar, actualmente é presidente do Foro Cívico.

ADINA DUMITRU

Psicóloga ambiental, UDC.

Licenciada en Psicoloxía e Master en Ciencias Políticas pola Washington State University, na súa traxectoria combina a análise social e ambiental coa dos comportamentos humanos. É investigadora do Centro de Estudos e Investigacións Psicolóxicas da Universidade de Timisoara (Rumanía) e do Grupo de Investigación Persoa – Ambiente da UDC, e participa en diversos proxectos europeos que analizan os modos de vida sustentables e o impacto social das infraestruturas verdes.

JORGE ARÉVALO

Membro de Paisaje Transversal,
País Vasco.

Arquitecto urbanista, e socio fundador de Paisaje Transversal, experto en innovación urbana, reactivación económica, e desenvolvemento territorial. Leva a cabo as tarefas de coordinación de Innovación e desenvolvemento. Dirixiu, entre outros, o Plan HUCA, unha proposta de meanwhile urbanism para a reordenación do recinto arredor do antigo Hospital Universitario Central de Asturias (Oviedo).

CARLOS NÁRDIZ

Enxeñeiro, UDC

Enxeñeiro de Camiños, Canais e Portos, e profesor de Urbanismo e Ordenación do Teritorio na UDC, onde foi Decano do Colexio de Enxeñeiros de Camiños. Coordinou o Plan Estratégico da Provincia da Coruña entre 2007 e 2013, entre outras

liñas de estudo conta con investigacións sobre o ferrocarril e o porto, publicadas en obras como «El Puerto y la ciudad de A Coruña». É membro da Comisión de Patrimonio do Consello de Cultural Galega e do Instituto Cornide de Estudos Coruñeses.

XOÁN CARMONA

Economista e membro do GESPIC, USC

Doutorado en Economía, da que é director de Departamento na USC actualmente. As súas investigacións centráronse na historia marítima e industrial, a historia empresarial e do sector conserveiro, e o patrimonio industrial. Participou en proxectos relacionados coa conservación do patrimonio industrial e marítimo, e forma parte do Consello de Redacción da Revista de Historia Industrial e do TICCIH-España.

AZTI

Centro Tecnolóxico con tres sedes no País Vasco. Conta con máis de 10.000 m² con laboratorios especializados, planta piloto, equipos e tecnoloxías de última xeración, e embarcación oceanográfica. Desenvolven produtos, servizos e iniciativas empresariais sostibles que dinamizan o tecido industrial e recupe-

ran e preservan os recursos naturais. Transformar a ciencia en desenvolvemento sostible e saudable para a sociedade presente e futura é a súa marca de identidade, constituíndo un referente en investigación aplicada no sector do mar.

EMPRENDEMAR

O proxecto conxunto Emprendemar, promovido polo Concello de Cambados xunto coa Confraría de Pescadores, é un dos referentes autonómicos en diversificación de usos mariños e marítimos. Traballan para impulsar o crecemento e desenvolvemento económico e social do territorio, apoiando a diversificación das actividades da pesca, e fomentando o emprendemento, sobre todo entre a mocidade e as mulleres. Recibiron o premio á mellor iniciativa en Creación de Emprego nos I Premios de Economía Azul.

TORCUATO TEIXEIRA VALORIA

Vicepresidente da Lonxa da Coruña

Licenciado en Dereito por USC, Especialista en Economía Pesqueira pola USC, e avogado en exercicio especializado en pesca, foi patrón maior da Confraría

de Pescadores de Coruña durante cinco anos. Actualmente desenvolve o seu traballo como Secretario Xeral da OPP 31 PESCAGALICIA, Secretario da Fundación FREMSS e Vicepresidente da entidade concesionaria da Lonxa da Coruña.

JOSÉ GONZÁLEZ-CEBRIÁN TELLO

ETS de Arquitectura, UDC

Profesor na Escola de Arquitectura da Coruña, da que foi Director, combinou esta faceta coa do planeamento urbano dende as institucións. Foi arquitecto municipal da Coruña, e dirixiu o primeiro Plan Xeral despois da Transición. Desenvolveu o posto de Director Xeral de Urbanismo da Xunta de Galicia. Publicou obras relacionadas co porto como «Del Puerto refugio al refugio de la Ciudad» ou «65 años de planeamiento municipal en A Coruña. Del Plan 1948 al Plan Busquets».

SAMUEL SORIANO

Axencia de urbanismo de Saint Nazaire

Despois de varias experiencias en organismos públicos locais (Estrasburgo, Burdeos, París) e na Delegación Nacional de Ordenación Territorial do Estado Francés, ponse á cabeza da Axencia de Urbanismo de Saint-Nazaire no 2015. Dende entón, desenvolve un dispositivo de desenvolvemento urbano innovador para impulsar proxectos no bordo litoral da área metropolitana Nantes Saint Nazaire.

TONI VIDAL

Arquitecto, Illas Baleares

Arquitecto pola ETSAP, actualmente desenvolve a súa tese doutoral sobre a arquitectura e a paisaxe da infraestrutura natural do porto de Maó (Baleares). Traballa entre Cataluña e Baleares no seu estudo propio, na plataforma La Mar d'ar-

quitectes. Foi director das VI Jornades d'Arquitectura i Urbanisme de La Mola, Reocupar el port, no 2016, e é colaborador permanente do Diario Menorca na sección Arquitectura i Port, entre outras labores editoriais.

IBON ARESO

Arquitecto e ex Alcalde do Concello de Bilbao

De profesión arquitecto urbanista, foi director da Oficina Municipal que elaborou o novo Plan Xeral de Ordenación Urbana de Bilbao que deu lugar á transformación da cidade. No 1991 foi nomeado Primeiro Tenente de Alcalde e responsable da Área de Urbanismo, e no 2014 designado como Alcalde da cidade. Representou o Concello na Comisión interinstitucional creada para a implantación do museo Guggenheim, foi Conselleiro de Bilbao Ría 2000, e é actualmente membro da Comisión executiva da Asociación para a Revitalización do Bilbao Metropolitano.

STÉPHANE BOIS

Polo metropolitano Nantes Saint Nazaire

Despois da súa experiencia en Milán, e logo como urbanista en Lyon e no seo dunha axencia de urbanismo pública en Montbéliard, Stéphane Bois chega ao Polo metropolitano Nantes Saint-Nazaire no 2004. Dende entón, dirixe o proceso de construción da grande área metropolitana. Coordina co apoio da axencia de urbanismo un dispositivo de desenvolvemento urbano innovador que ten como obxectivo impulsar proxectos no bordo litoral da área metropolitana Nantes Saint-Nazaire.

JOSEP BOHIGAS

Axencia de Desenvolvemento Urbano
Barcelona Rexional

Arquitecto de profesión, combina a actividade docente na ETSAB co deseño de proxectos. Codirixiu o estudo de arquitect-

tura BOPBAA gañando varios concursos como a ampliación do Museo Thyssen de Madrid e recibindo numerosos premios pola súa traxectoria. Dirixiu varios programas de activismo cultural que investigaron e achegaron novas solucións ao problema da vivenda. Actualmente é director xeral da Axencia de Desenvolvemento Urbano Barcelona Rexional.

JAVIER SANZ LARRUGA

Observatorio do Litoral

Catedrático de Dereito Administrativo da UDC, titular do Módulo Jean Monnet de Dereito Ambiental da Unión Europea, e membro do Observatorio Español de Políticas Públicas Ambientais. É director do Observatorio do Litoral, especializado no estudo de cuestión xurídicas do litoral. Autor de obras premiadas como «O rexime competencial sobre os recursos mariños. Referencia ao caso galego», así coma dun blog de divulgación ambiental.

RAMÓN MARRADES

Director estratéxico da Marina de Valencia.

Economista urbano, director de estratexia da Marina de Valencia, a axencia de remodelación costeira de Valencia. Fundador de diversas plataformas e proxectos de reflexión interdisciplinar arredor da cidade como L'Ambaixada ou Urbego, entre outros. Tamén forma parte da iniciativa profesional Valencia Vibrant e ten experiencia internacional en consultoría sobre temas como desenvolvemento económico, participación ou gobernanza.

Data

27 e 28 de abril

Lugar

Auditorio Arao, Palexco.
—Peirao de Trasatlánticos, A Coruña.

Prazas limitadas**Inscripcións**

coruna.gal/tecendo-litoral

Accesible

O espazo é accesible para persoas con diversidade funcional, contará co servizo de lingua de signos.

Espazo de conciliación

Previa demanda no formulario de inscrición.

O Foro Tecendo Litoral é de balde.

Máis información:

coruna.gal/tecendo-litoral

@ConcelloCoruna
#tecendolitoral